

SAKSPROTOKOLL

Utvalg: Fylkesrådet
Møtedato: 17.10.2016
Utvalgssak: 227/16

Resultat: Innstilling vedtatt

Arkivsak: 16/4715-3
Tittel: HØRING - FORSKRIFT OM PLIKT TIL Å STILLE KRAV OM BRUK AV LÆRLINGER VED OFFENTLIGE ANSKAFFELSER

Behandling:

Innstillingen enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Fylkesrådet i Troms gir i det følgende hørings svar til Kunnskapsdepartementets forslag til forskrift om plikt til å stille krav om bruk av lærlinger ved offentlige anskaffelser.

Formål

Fylkesrådet støtter forskriftens formål om å sikre et tilstrekkelig antall læreplasser for elever i yrkesfaglig utdanning. I likhet med de fleste andre fylkeskommunene opplever Troms at svært mange står uten læreplass, og dermed får begrensede muligheter til å fullføre sin yrkesfaglige opplæring.

Hvem forskriften gjelder for

Fylkesrådet støtter videre forslaget om at forskriften skal gjelde for statlige myndigheter, fylkeskommunale og kommunale myndigheter, offentligrettslige organer, samt sammenlutninger med en eller flere av de nevnte oppdragsgiverne.

Hvilke kontrakter forskriften gjelder for

For Troms sin del vil tjenestekontrakter og bygge- og anleggskontrakter være dekkende, og Fylkesrådet støtter at varekontrakter holdes utenfor.

Terskelverdi og krav til kontraktens varighet

Spørsmålet om terskelverdi er vanskelig, og Fylkesrådet har forståelse for at det må settes en grense. Anskaffelsesforskriftens EØS-terskelverdi for kjøp av varer og tjenester er derfor en akseptabel grense, som for fylkeskommunens del vil være 1,75 millioner kroner eks. mva. Fylkesrådet har heller ikke innvendinger til en foreslått grense for varigheten på kontrakten på 3 måneder.

Plikt til å stille krav om bruk av lærlinger

Besøksadresse

Strandveien 13

Postadresse

Postboks 6600, 9296 TROMSØ

Telefon

77 78 80 00

Epost mottak

postmottak@tromsfylke.no

Bankgiro

4700 04 00064

Internettadresse

www.tromsfylke.no

Org.nr.

NO 864 870 732

Denne bestemmelsen gir åpning for skjønn. Oppdragsgiver skal stille krav om at leverandøren er tilknyttet lærlingordning, og at en eller flere lærlinger deltar i arbeidet med å oppfylle den konkrete kontrakten. Fylkesrådet forstår det slik at dette gjelder når det foreligger særlige behov for læreplasser innen bransjen. Punkt 2 i bestemmelsen sier at plikten gjelder når det etter leveransens art er relevant å benytte arbeidskraft med fag- eller svennebrev ved leveransen. Det er videre i punkt 3 sagt at oppdragsgivers krav til leverandøren om bruk av lærlinger skal stå i forhold til kontraktens art og innhold. Begge disse gir rom for tolkning som kan være utfordrende ved utforming av anbud og inngåelse av kontrakt.

Fylkesrådet vil for øvrig tilføye at leverandøren må benytte lærlinger med lokal tilknytning til oppdragsstedet. Hvilke krav som skal stilles til leverandører når det gjelder omfanget av lærlinger oppfatter vi som et skjønn oppdragsgiver må foreta, men at kravet må stå i forhold til kontraktens art og innhold, herunder volum og lengde på oppdraget.

Særlig behov for læreplasser

Denne bestemmelsen sier at plikten til å stille krav om bruk av lærlinger bare skal gjelde dersom det er særlig behov for læreplasser innenfor bransjen. Ved fastsettelse av antall søkere og inngåtte lærekontrakter skal siste offentliggjorte statistikk fra Utdanningsdirektoratet legges til grunn. Fylkesrådet mener det vil kunne være både geografiske og sesongmessige variasjoner i landet som gjør at man ikke bare kan basere seg på Utdanningsdirektoratets statistikk. Det vil derfor være ønskelig med en unntaksbestemmelse i forskriften som gir åpning for lokale tilpasninger. En slik unntaksbestemmelse er ikke angitt i forslaget til forskrift.

Når det gjelder læreplassbehov vil Fylkesrådet her legge til at bestemmelser omkring anskaffelser ikke treffer et av de mest utfordrende områdene: Lærlinger/lærekandidater fra Helse og oppvekst er i overveiende grad i offentlig sektor.

Utenlandske leverandører

Her gis det åpning for at utenlandske leverandører kan oppfylle kravet ved å benytte lærling fra lærlingordning i opprinnelseslandet, eller ved å benytte praksiselev fra opplæringsordning i opprinnelseslandet. Fylkesrådet mener dette ikke vil hjelpe på mangelen på læreplasser i Norge. Det er derfor ikke ønskelig å legge til rette for at utenlandske leverandører kan unngå å bruke norske lærlinger på sine kontrakter. Fylkesrådet frykter at det kan føre til omvendt diskriminering. Vi kjenner ikke til hvorvidt andre land har forskrifter som gir norske leverandører mulighet til å bruke norske lærlinger ved leveranser til utlandet. Det blir også enklere for utenlandske leverandører å oppfylle kravet enn for norske leverandører. Der norske må stille med lærlinger, kan utenlandske stille med praksiselever fra opplæringsordning som oppdragsgiver kan få vanskeligheter med å kontrollere kvaliteten på.

Stadig flere utenlandske leverandører vinner kontrakter i Norge. Det er derfor viktig at disse også bidrar til å øke antall læreplasser her.

Kontroll

Fylkesrådet støtter bestemmelsen om kontroll av leverandørens forsøk på å inngå lærekontrakter, slik at det kan dokumenteres at det er gjort reelle forsøk på å få inn lærlinger.